

II. PRACE DROBNE I MATERIAŁY

IRENA KANIEWSKA (Kraków)

Posłowie koronni na sejm warszawski w 1589 roku

W zespole rachunków sejmowych przechowywanych w Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie w księdze nr 33¹ zachował się spis posłów ziemskich koronnych, delegowanych na sejm, który obradował w Warszawie od 6 III do 23 IV 1589 r., a zwany jest także sejmem pa-cyfikacyjnym.

Duże znaczenie, jakie dla badań nad dziejami wewnątrzno-politycznymi ma poznanie zarówno problematyki sejmów, jak i zespołu posłów w znacznej mierze kreujących historię zjazdów walnych i wyrażających myśl polityczną społeczności szlacheckiej, stało się czynnikiem skłaniającym do opublikowania odnalezionego zestawu. Za publikacją przemawiało także i to, iż zachowany spis odnosi się do jednego z najbardziej interesujących i ważnych sejmów epoki Zygmunta III². Poza tym omawiany spis jest jednym z ostatnich, jakie w XVI w. sporządzała rachunkowość skarbową. Na przełomie osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych lat XVI stulecia zanika bowiem dotychczasowy zwyczaj wypłacania reprezentantom szlachty zryczałtowanych sum strawnego, pokrywanych bądź z dochodów przeznaczonych na utrzymanie *mensae regiae*, bądź z sum poborowych³. Pociąga to za sobą zniknięcie z akt skarbowych — rachunków sejmowych lub rachunków królewskich — spisów reprezentantów, „narodu szlacheckiego”. Zarzucenie przez króla obowiązku wypłacania posłom strawnego, miało, jak utrzymuje Kutrzeba⁴, ścisły związek z reorganizacją skarbu. Wytworzyła się nowa praktyka. Na przykład, na Litwie w późniejszym czasie pokrywano strawne z dochodów

¹ AGAD, ASK, nr 33, k. 134 - 141; *Distributa pecuniarum in anno 1589*.

² K. Lepszy, *Walka stronnictw w pierwszych latach panowania Zygmunta III*, Kraków 1929, s. 183 i n.

³ Szerzej o tym J. Kaniewska, *Małopolska reprezentacja sejmowa za czasów Zygmunta Augusta 1548 - 1572*. Zeszyty Naukowe UJ CCCLI, *Prace historyczne*, z. 48, Kraków 1974, s. 12.

⁴ S. Kutrzeba, *Skład sejmu polskiego*, „Przegląd Historyczny”, t. II, R. 1905, s. 181.

poborowych uchwalanych przez sejmik⁵. Podobnie musiało się dziać i w Koronie. Niekiedy jednak zdarzało się, iż skarb królewski przejmował wypłatę tradycyjnego „opatrzenia” delegatów szlachty. Stało się tak np. w 1639 r.⁶

Jak zaznaczono na początku, odnaleziony spis nie jest kompletny. Obejmuje tylko posłów Korony w granicach po roku 1569. Pominięcie w omawianym zestawieniu delegatów szlachty litewskiej wynika najpewniej z faktu pobierania strawnego — przez tę część posłów Rzeczypospolitej Obojga Narodów — w skarbie Wielkiego Księstwa. Pobieranie strawnego przez delegatów litewskich w skarbie litewskim potwierdzałyby i spisy posłów sejmowych z lat: 1576, 1578, 1585 opublikowane przez A. Pawińskiego⁷, nie obejmujące posłów Wielkiego Księstwa Litewskiego.

Spis został sporządzony na wzór innych, znanych nam zestawień posłów ziemskich, przez marszałka izby poselskiej Dymitra Haleckiego⁸, podskarbiego litewskiego. Układ spisu jest zgodny z kolejnością zasiadania na ławach poselskich, delegacji poszczególnych województw, ustaloną na sejmie 1569 r.

Sporządzający spis po odnotowaniu imion i nazwisk, nierzadko urzędów i tytułów wszystkich reprezentantów z danego województwa, podawał też liczbę osób, które otrzymały strawne, jego wysokość przypadającą na jednego delegata oraz całkowitą sumę wypłaconą wszystkim delegatom województwa. Te powtarzające się dane w publikowanym poniżej tekście zostały opuszczone. Według omawianego zestawienia na sejmie 1589 r. mandaty poselskie z terenu ziem koronnych sprawowały 122 osoby. Wypłacono im ogółem — co zaznaczono na końcu sporządzonego wykazu — 6198 florenów. Jeden spośród posłów województwa pomorskiego nie otrzymał strawnego. Posłów bowiem z tego województwa jest siedmiu, ale wypłatę odnotowano tylko przy sześciu nazwiskach. Większość reprezentantów szlacheckich zgodnie z tradycją otrzymała po 48 florenów. Mniejszość, to jest posłowie województw: łączyckiego, brzeskiego, inowrocławskiego, ziemi dobrzyńskiej i trzech województw mazowieckich (płockie, mazowieckie, rawskie), też według zwyczaju, pobrała po 32 floreny.

Zgodnie z ówczesnym zwyczajem zestawienie posłów zostało spisane po łacinie, chociaż język ten nie jest tu stosowany konsekwentnie. Nazwiska pisano w transkrypcji polskiej. Latynizowano zaś nazwy woje-

⁵ H. Wisner, *Najjaśniejsza Rzeczpospolita*, Warszawa 1978, s. 48.

⁶ Z. Trawicka, *Sejm z roku 1639*, „Studia Historyczne”, Kraków 1972, z. 4, s. 563.

⁷ A. Pawiński, *Źródła dziejowe*, t. IX, *Księgi podkarbińskie z czasów Stefana Batorego 1576 - 1586*, Warszawa 1881, s. 246 - 255.

⁸ Halecki Dymitr, syn Józefa, marszałka hospodarskiego, Podskarbi litewski 1588, zm. 1598. Biogram: oprac. O. Halecki, PSB t. III.

wództw, ziem z których pochodzili posłowie, ich imiona i tytuły. W rękopisie nazwy łacińskie województw a także tytuły urzędnicze przy nazwiskach posłów występują w formie skróconej — przykładowo: *ex palat. crac.*; *ex pall. raven.* lub jeśli chodzi o tytuły *captus cracoviens.* itd. W publikacji wprowadzano pełne brzmienie tytułów. W niektórych przypadkach, tam gdzie to było możliwe, została uzupełniona tytułacja przy nazwiskach posłów. Starano się także uzupełnić w miarę możliwości imiona posługujących, tam gdzie sporządzający spis ich nie uwzględnił. W publikacji nazwiska posłów zostały zmodernizowane, w transkrypcji rękopisu pozostawiono tylko takie, w stosunku do których wprowadzenie modernizacji mogłoby spowodować przekreślenie ich brzmienia.

Dla uzupełnienia istotnej luki spisu, jaką stanowił brak posłów Wielkiego Księstwa Litewskiego i Inflant, podano ich zestaw — zaczerpnięty z aktu transakcji będzińskiej — w przypisach ⁹.

*
* *

Expediitio nuntiorum Terrestrium ad comitia Varsaviensia anno 1589 celebrata congregatorum iuxta consuetudinem. Iuxta regestrum Generosi Demetrii Halecki thesaurarii curiae Magni Ducatus Lithuaniae eorundem nuntiorum marsalci.

ex palatinatu Cracoviensi

Nicolaus Zebrzydowski, capitaneus Cracoviensis ¹⁰

⁹ *Codex diplomaticus Regni Poloniae et Magni Ducatus Lithuaniae*, t. I, Wilno MDCCLVIII, p. 238 - 239 (dalej cyt. *Codex*). Woj. wileńskie: Jan Pac pocillator Magni Ducatus Lithuaniae; Georgius Chodkiewicz incisor MDL; Christophorus Munwid, dapifer MDL, capitaneus Vokoviensis; Adamus Roski succamerarius Osmianensis; Melchior Pentkiewicz, notarius Terrestris Vilmensis; Andreas Zawisza; Andreas Dawidowicz; woj. trockie: Joannes Szawicz Rycharski, locumtenens Trocensis; Demetrius Chalecki, thesaurarius MDL; Nicolaus Sapieha, succamerarius Grodnensis; Franciscus Gradowski, marsalcus noster; Michael Sumorok, notarius Terrestris Cownensis; Stanislaus Białozor, iudex Terrestris Upitensis; Gaspar Wielcz; ziemia żmudzka: Sebastian Sebastianowicz, tribunus Samogitiae, Melchior Sze-mi[ł]ot; Stanislaus Czechowicz, marsalcus noster, vicecapitaneus Samogitiae; woj. nowogrodzkie: Basilius Zienkowicz, marsalcus noster; Gregorius Uniechowski; Ioannes Mieleszko; Andreas Jundziłł; woj. witebskie: Ioannes Danilowicz Chrapowicki, vexilifer Vitebscensis; Balthazarus Starosielski, subiudex Vitebscensis; Gregorius Sapieha succamerarius Orszanensis; Theodor Chorski; woj. brzesko-litewskie: Nicolaus Pac succamerarius Brestianensis; Stanislaus Szerma tribunus [Brestianensis]; Michael Dulski subiudex Pinscensis; woj. mścisławskie: Hieronimus Massalski; woj. mińskie: Ioannes Bykowski, tribunus Minscensis; Ioannes Horski; Stephanus Łowiejko, tribunus Mozyriensis; Aleksander Indziel[s]ki, subiudex Rzecznensis; Inflanty: Henricus et Ioannes Tyzenhausiis in Berzon; Gwihelmus a Rosen.

¹⁰ Mikołaj Zebrzydowski h. Radwan, syn Floriana hetmana nadwornego i wojewody lubelskiego. 24 IX 1585 r. J. Zamojski dokonał na jego rzecz cesji starostwa krakowskiego. (Informacja doc. S. Cynarskiego: *Castr. Crac. Rel.* t. 516, s. 1478 - 1479). Zm. w 1620 r.

Stanislaus Cikowski, succamerarius Cracoviensis¹¹

Martinus Chełmski, vexillifer Cracoviensis¹²

Sebastianus Lubomirski, zupparius Cracoviensis¹³

Procopius Pieniążek cavalla [Maltenensis]¹⁴

Balthasarus Porębski

Petrus Myszkowski, capitaneus Osviecimensis¹⁵

ex palatinatu Posnaniensi¹⁶

Ioannes [Kościelecki], castellanus Miedzirzecensis¹⁷

Hieronimus Gostomski, castellanus Naclensis¹⁸

Ioannes Ostroróg, pocillator regni¹⁹

¹¹ Stanisław Cikowski h. Radwan. Syn Stanisława podkomorzego krakowskiego. Podkomorzy krakowski 1576 r. Zm. w 1617 r. Biogram: oprac. K. Lep s z y, *Polski słownik biograficzny* (dalej cyt. PSB) t. IV.

¹² Marcj an Chełmski h. Ostoja, syn Marcjana chorążego krakowskiego. Chorąży krakowski 1569 r. Zm. ok. 1617. W podstawie wydania zapisany jako Marcin, prze-ważnie jednak np. w Aktach Grodzkich Krakowskich występuje pod imieniem Marcjan. [Zob. Codex, s. 238; A. Pa wi ń s k i, o.c., s. 274; Biogram: oprac. K. Lep s z y, PSB t. III.

¹³ Sebastian Lubomirski h. Śreniawa, syn Stanisława (ok. 1546 - 1613). W 1581 żupnik a w 1584 burgrabia krakowski, kaszt. małogoski 1591, biecki 1598, wojnicki 1603. Biogram: oprac. J. D ł u g o s z, PSB t. XVIII.

¹⁴ Prokop Pieniążek h. Odrowąż, syn Prokopa, kawaler maltański, starosta wen-deński, rotmistrz wojsk koronnych. Brał udział w wojnie z Gdańskiem i w kampa-niach Batorego z Moskwą. B. Pa p r o c k i, *Herby rycerstwa polskiego*, Kraków 1858, s. 508 - 514; S. Uruski, *Rodzina, herbarz szlachty polskiej* t. XIII, s. 337; A. Pa-wiński, o.c., s. 199; Sz. Starowolski, *Monumenta Sarmatorum*, Cracoviae MDCLV, p. 786.

¹⁵ Piotr Myszkowski h. Jastrzębiec, syn Andrzeja, kaszt. lubelski 1598 r. Zm. w 1606 r. W. Dwor z a c z e k, *Genealogia*, Warszawa 1959, tab. 130 (dalej cyt. *Genealogia*). Biogram: oprac. R. Ż e l e w s k i, PSB t. XXII.

¹⁶ Nieco inny skład posłów poznańskich i kaliskich podaje uchwała sejmiku średzkiego. Wybrano według niej 12 posłów. Na sejm w świetle rachunków przy-jechało jednak tylko 11. W publikowanym zestawie brak wśród kaliszian — we-dług aktu ugody będzińskiej — Jakuba Krotowskiego, jest natomiast Andrzej Kretkowski. Brak także Jana Rozdrażewskiego. W aktach sejmikowych oraz w ak-cie transakcji będzińskiej występuje Stanisław Czarnotulski i zapewne on został w spisie — przy posłach kaliskich — pomyłkowo zapisany jako Stanisław Czarn-kowski. Mało bowiem prawdopodobne, aby na sejm pacyfikacyjny wybrano zagorza-łego stronnika Habsburgów, S. Czarnkowskiego, który zresztą w bitwie pod Byczy-ną dostał się do niewoli. Zob. *Akta sejmikowe województw poznańskiego i kaliskie-go*, t. I, cz. 1, wyd. W. Dwor z a c z e k, Poznań 1957, s. 80; Codex, p. 238.

¹⁷ W podstawie błędnie Kościelski, ponieważ kasztelanem międzyrzeckim od 23 VIII 1584 r. był Jan Kościelecki, h. Ogończyk, syn Janusza woj. sieradzkiego i starosty generalnego wielkopolskiego. Biogram Kościeleckiego oprac. W. Dwor z a c z e k, PSB t. XIV.

¹⁸ Hieronim Gostomski, h. Nałęcz, syn Anzelma woj. rawskiego. Podkomorzy rawski w 1576 r., kasztelan nakielski 1588 r., woj. poznański 1592 r. Na sejmie 1589 r. dokonał publicznej konwersji. Zm. w 1609 r. Biogram: oprac. S. Herbst, PSB, t. III.

¹⁹ Jan Ostroróg, h. Nałęcz, syn Stanisława kaszt. międzyrzeckiego. W 1600 r. kaszt. a w 1611 woj. poznański. Zm. w 1622 r. Na akcie transakcji będzińskiej brak jego podpisu. *Genealogia*, tab. 105; Codex p. 238.

Andreas Czarnkowski²⁰
 Ioannes Gajewski, iudex Posnaniensis²¹
 Adam Czarnkowski, capitaneus Pisdrensis²²
 ex palatinatu Sandomiriensi²³
 Stanislaus Szafraniec²⁴
 Andreas Gołuchowski, succamerarius Sandomiriensis²⁵
 Ioannes Firlej de Dąbrowica²⁶
 Ioachim Ocieski, [starosta olsztyński]²⁷
 Andreas Koniecpolski²⁸
 Andreas Malicki
 ex palatinatu Calisiensi
 Sventoslaus Orzelski, iudex Calisiensis²⁹
 Ioannes Orzelski, capitaneus Costensis³⁰
 Andreas Przyjemski
 Stanislaus [Czarnotulski]³¹

²⁰ Andrzej Czarnkowski, h. Nałęcz, syn Wojciecha kaszt. rogozińskiego. Kaszt. kamieński 1592, nakielski 1593, rogoziński 1598, kaliski 1600, woj. kaliski 1605. Zm. ok. 1618 r. *Genealogia*, tab. 106.

²¹ Jan Gajewski h. Ostoja. Pisarz grodzki kaliskiej 1578 r., sędzia grodzki i podstarości poznański 1579 r. Zm. w 1595 r. Biogram: oprac. K. Lep s z y, PSB t. VII.

²² Adam Czarnkowski, h. Nałęcz, syn Wojciecha Sędziwoja. Starosta pyzdrowski w 1579 r., starosta gen. wielkopolski 1593 r., woj. łęczycki 1605 r. Biogram: oprac. W. Dobrowolska, PSB t. IV.

²³ Według aktu ugody będzińskiej posłem sandomierskim oprócz wymienionych w rachunkach był i Adam Koniecpolski. *Codex*, p. 238.

²⁴ Stanisław Szafraniec h. Starykoń, syn Piotra. Starosta lelowski 1565 r., wojski sandomierski 1566 r., kaszt. biecki 1569 r., woj. sandomierski 1581 - 1587, wojski krakowski 1588 r. Zm. w 1597/98. Por. H. Kowalska, *Stanisław Szafraniec z Pieszkowej Skatły*, „Odrodzenie i Reformacja w Polsce”, R. 3, 1958.

²⁵ Andrzej Gołuchowski, h. Leliwa, syn Jana sędziego sandomierskiego. Łowczy 1561 r., wojski 1570 r. a podkomorzy sandomierski 1579 r. Zm. ok. 1591 r. W akcie ugody będzińskiej zapewne pomyłkowo wpisany jako Stanisław. Zob. *Codex*, p. 238. Biogram: oprac. H. Kowalska, PSB t. III.

²⁶ Jan Firlej, h. Lewart, syn Jana marszałka w. kor., podskarbi kor. 1590 r. Biogram: oprac. K. Lep s z y, PSB t. III.

²⁷ Joachim Ocieski, h. Jastrzębiec, syn Jana kanderza w. kor., temutariusz olsztyński od 23 VI 1583 r.: por. A. Sucheni-Grabowska, *Monarchia dwu ostatnich Jagiellonów a ruch egzekucyjny*, Warszawa 1974, s. 206; Biogram: oprac. H. Kowalska, PSB t. XXIII.

²⁸ Andrzej Koniecpolski, h. Pobóg, syn Mikołaja Przedbora, kaszt. rozpierskiego. *Genealogia*, tab. 138.

²⁹ Świętosław Orzelski, h. Dryja (1549 - 1598), historyk. Pisarz z. kaliski 1576, sędzia z. kaliski 1580 - 90; starosta radziejowski 1590: SSRP t. XXII, wyd. E. Kun t z e, Kraków 1917, s. II - IV; *Roczniki domu Orzelskich*, w: *Pamiętniki do dziejów polskich*, wyd. W. Broel-Plater, t. IV, Warszawa 1859, s. 101 - 120; *Akta sejmikowe woj. poznańskiego i kaliskiego*, t. I, cz. II, indeks.

³⁰ Jan Orzelski (1551 — zmarł ok. 1612 r.), brat historyka, starosta kościański 1587 r., rogoziński 1601, kaszt. rogoziński w 1600 r. ibidem, l.c.: S. U r u s k i, o.c., t. XIII, s. 22.

³¹ Tak zgodnie z uchwałą sejmiku, tym bardziej, że jako świadek transakcji będzińskiej też podpisany S. Czarnotulski a nie Czarnkowski, por. przyp. nr 16: Zob. *Codex*, p. 238.

Andreas Kretkowski³²

ex palatinatu Siradiensi

Stanislaus Karśnicki, iudex Siradiensis

Stanislaus Koniecpolski, capitaneus Vielunensis³³

Stanislaus Bykowski, capitaneus Siradiensis³⁴

Stanislaus Przerębski

terra Vielunensis³⁵

Georgius Radoszewski, succamerarius [Vielunensis]³⁶

Petrus Olewnicki, vicecapitaneus Vielunensis

ex palatinatu Lanciciensi

Ioannes Karnkowski, capitaneus Lanciciensis³⁷

Stanislaus Kuczyński, succamerarius Gostinensis

Sebastianus Karśnicki, vexillifer Lanciciensis

Ioannes Kaliński, notarius Lanciciensis

ex palatinatibus Brzestensi et Iunivladislaviensi

[Janusz] Rysiński, castellanus Covaliensi³⁸

Michael Sokołowski, capitaneus Brzestensis

Andreas Kaczkowski

Adamus Baliński, capitaneus Crusvicensis³⁹

ex palatinatu Kioviensi

Stephanus Łoska (Łoszka), pocillator Kioviensis⁴⁰

Iacobus Pawsza [?]

terrae Dobrzinensis

Valentinus Czerski

Michael Działyński

palatinatus Rusiae

Leopoliensis terrae

³² Jeśli nie przekreślono nazwisk, jest to zapewne syn Grzegorza, woj. brzeskiego. Biogram Grzegorza Kretkowskiego oprac. H. Kowalska, PSB t. XV.

³³ Stanisław Koniecpolski h. Pobóg, zapewne syn Stanisława Przedbora kaszt. sieradzkiego. *Genealogia*, tab. 138 oraz Biogram S. Koniecpolskiego kaszt. sieradzkiego oprac. Z. Libiszowska, PSB, t. XIII.

³⁴ Bykowski Jaksa Stanisław z Kossowa, h. Gryf, kaszt. konarski-łęczycki 1586, łęczycki 1595, woj. sieradzki 1611. Zm. w 1624 r. Biogram: opr. red. PSB, t. III.

³⁵ W akcie transakcji będzińskiej występuje z ziemi wieluńskiej i trzeci poseł Aleksander Koniecpolski, ale chyba mylnie nazwany jest starostą wieluńskim. *Coder*, p. 238.

³⁶ Jerzy Boksza Radoszewski, h. Oksza. Podkomorzy wieluński 1587 r. Mylnie więc podaje K. Lepszy, że podkom. wieluń. nazywał się Jędrzej Radziszewski, por. K. Lepszy, o.c., s. 51: *Coder*, p. 239.

³⁷ Jan Karnkowski, h. Junosza, brat arcybiskupa Stanisława, skarbnik dobrzyński 1567 r., podkomorzy dobrzyński i starosta łęczycki 1588 r., kaszt. łędzki 1602. Zm. w 1617 r. A. Boniecki, *Herbarz polski*, t. IX, s. 268 (dalej cyt. A. Boniecki).

³⁸ Janusz Rysiński, h. Leszczyc, kasztelan kowalski 1588 r. *Encyklopedia szlachecka*, t. X., s. 342.

³⁹ Adam Baliński, h. Ogończyk, Starosta kruszwicki 1593 r., kaszt. bydgoski 1595 r. Zm. w 1602 r. A. Boniecki, t. I, s. 88. Według aktu transakcji będzińskiej Baliński i Kaczkowski byli posłami woj. inowrocławskiego.

⁴⁰ Stefan Łoska, h. Rogala [?] w 1578 r. był podobno wojskim rawskim. K. Nieściecki, *Herbarz Polski*, t. VI, s. 275.

Nicolaus Żółkiewski, succamerarius Leopoliensis ⁴¹

Ioannes Herbut, vexilifer Leopoliensis ⁴²

Praemislensis terrae

Ioannes, Thomas Drohojowski, capitaneus Praemislensis ⁴³

[Andreas] Fredro, tribunus Samboriensis ⁴⁴

Haliciensis terrae

Stanislaus Żółkiewski, capitaneus Rubiesoviensis ⁴⁵

Prokop Raszko, [succamerarius Haliciensis] ⁴⁶

Chelmensis terrae

Paulus Orzechowski, succamerarius Chelmensis ⁴⁷

Nicolaus Ostroróg ⁴⁸

Sanocensis terrae

Ioannes Biejkowski, dapifer Praemislensis ⁴⁹

Erasmus Herbut

Trembovlensis terrae

Nicolaus Jazłowiecki, capitaneus Sniatinensis ⁵⁰

Stanislaus Kopyczyński (Kopiczinski), iudex Haliciensis

Colomiensis terrae

Stanislaus Kuropatwa

⁴¹ Mikołaj Żółkiewski, h. Lubicz, syn Stanisława woj. ruskiego, brat późniejszego hetmana Stanisława, podkomorzy lwowski 1587 r.

⁴² Jan Herbut, h. własnego, syn Jakuba. Chorąży lwowski 1583 r. Zm. po 1607 r. Biogram: oprac. J. Małeckie, PSB t. IX.

⁴³ Jan Drohojowski, h. Korczak, syn Krzysztofa (ok. 1535, zm. 1605), sekretarz królewski 1569 r., starosta przemyski 1578 r., referendarz kor. 1589 r. Biogram: oprac. K. Lepszy, PSB t. V.

⁴⁴ *Codex*, p. 239.

⁴⁵ Stanisław Żółkiewski, brat Mikołaja (1547-1620) hetman polny kor. 1588, kaszt. lwowski 1590, woj. kijowski 1608, hetman w. kor. 1613, kanclerz w. kor. 1617. A. Prohaska, *Hetman Stanisław Żółkiewski*, Warszawa 1927.

⁴⁶ W podstawie wydania błędnie zapisany jako sędzia halicki, powinno być podkomorzy. Z tym tytułem występuje bowiem w akcie transakcji będzińskiej oraz w aktach sejmikowych Ziemi halickiej, a urząd sędziego ziemskiego halickiego sprawuje Stanisław Kopyczyński. Por. *Akta Grodzkie i Ziemskie z Archiwum Ziemskiego we Lwowie*, t. XX, wyd. A. Prohaska, Lwów 1909, s. 30, 39, 45, 56; 59; *Codex*, p. 239; *Diariusze sejmowe z 1597 r.*, wyd. E. Barwiński, SSRP, t. XX. Kraków 1905, s. 3 i n.

⁴⁷ Paweł Orzechowski, h. Rogala, syn Jana (ok. 1550, zm. 1610), podkomorzy chełmski w 1588 r.: S. Tworek, *Działalność polityczna i reformacyjna Pawła Orzechowskiego*, „Odrodzenie i Reformacja w Polsce”, t. IV, R. 1959.

⁴⁸ Mikołaj Ostroróg, h. Nałęcz, syn Stanisława kaszt. międzyrzeckiego. Kaszt. międzyrzecki 1600. Zm. 1612 r. *Genealogia*, tab. 105.

⁴⁹ Jan Biejkowski, h. Jastrzębiec z Biejkowa. Stołnik przemyski 1573. Z województwa ruskiego posłował też w 1575 i 1576 r. A. Boniecki, t. I, s. 207.

⁵⁰ Mikołaj Jazłowiecki, h. Abdank, (1550-1595) syn Jerzego hetmana w. kor. i woj. ruskiego, starosta śniatyński 1576 r., dworzanin królew. 1578 r. W okresie elekcji Zygmunta III maksymilianista, na sejmie uzyskał przebaczenie króla. w 1590 r. był starszym nad kozakami niżowymi. Biogram: oprac. R. Zelewski, PSB t. XI.

Iacobus Koryciński⁵¹
 palatinatus Wolhiniae
 Hwedor Rudecki
 Venceslaus Bohowityn⁵²
 Iacobus Łysakowski
 Chwedor Zahorowski
 Gabriel Chojski (Choiski)
 Basilius Bolbas (Bołbas)
 ex palatinatu Podoliae
 Iacobus Pretficz, capitaneus Trembovlensis⁵³
 Stanislaus Lanckoroński, capitaneus Scalensis⁵⁴
 Andreas Potocki
 Sigismundus Błażowski⁵⁵
 ex palatinatu Lublinensi
 Andreas Firlej, palatinides Cracoviensis⁵⁶
 Adamus Gorajski⁵⁷
 Stanislaus Ryszkowski
 ex palatinatu Belzensi
 Iacobus Wozuczyński, [wojski belzki]⁵⁸
 Martinus Rogala, subiudex Belzensis
 Martinus Oleśnicki
 Stanislaus Cieszanowski
 ex palatinatu Plocensi
 Stanislaus Garwaski, notarius Plocensis⁵⁹
 Stanislaus Kossobudzki, notarius Zawkrzensis
 Felix Kryski, palatinides Masoviae⁶⁰

⁵¹ Jakub Koryciński, h. Topór, syn Mikołaja; A. Boniecki, t. XI, s. 363; *Akta grodzkie i ziemskie*, t. XXIV, s. 12.

⁵² Wacław Bohowityn-Szumborski, h. Pelikan, syn Pamfila, A. Boniecki, t. I, s. 363.

⁵³ Jakub Pretficz h. Wczele, syn Bernarda starosty barskiego i trembowelskiego. Kaszt. kamieniecki 1605, woj. podolski, zm. w 1613 r.

⁵⁴ Stanisław Lanckoroński h. Zadora, syn Hieronima starosty skalskiego. Rotmistrz jazdy na Podolu. Kaszt. halicki 1 III 1589 r. Zm. w 1592 r. Biogram: oprac. H. Kotarski, PSB t. XVI.

⁵⁵ Zygmunt Błażowski h. Sas, syn Jana. Burgrabia kamieniecki 1578 r., podstarości 1589 a podwojewodzi podolski 1595 r. A. Boniecki, t. I, s. 281: *Akta grodzkie i ziemskie*, t. XX, s. 112.

⁵⁶ Andrzej Firlej h. Lewart, syn Jana marszałka w. kor. i woj. krakowskiego. Kaszt. małogoski 15 IV 1589 r., radomski 1591, zm. w 1609 r. Brak jego podpisu na akcie transakcji będzińskiej. Biogram: oprac. K. Lepszy, PSB t. VI; *Codex*, p. 239.

⁵⁷ W owym czasie działają dwaj Adamowie Gorajscy, nie wiadomo więc, czy posłował Adam syn Jana działacz kalwiński, czy Adam syn Piotra, podkomorzy lubelski; por. biogramy obu działaczy pióra H. Haitzman, PSB t. VIII.

⁵⁸ *Codex*, p. 239.

⁵⁹ K. Lepszy niezgodnie z podstawą wydania i aktem transakcji będzińskiej podaje, iż od 1585 r. pisarzem płockim był młodszy brat Stanisława Paweł; zob. Biogram S. Garwaskiego, oprac. K. Lepszy, PSB t. VII; *Codex*, p. 239.

⁶⁰ Feliks Kryski, h. Prawdzic (1562 - 1618), syn Stanisława woj. mazowieckiego. Podkanclerzy koronny 1603. Biogram: oprac. J. Maciszewski, PSB t. XV.

ex palatinatu Masoviae
ex districtu Czernensi

Ioannes Lasocki

Procopius Oborski, [podczaszy czerski] ⁶¹
ex districtu Varsoviensi

Albertus Ręczajski, castellanus Varsoviensis ⁶²

Stanislaus Uchański ⁶³
ex districtu Viznensi

Albertus Rakowski, [łożniczy królewski] ⁶⁴

Christopferus Janczewski, notarius Viznensis
ex districtu Zacroczimensis

Albertus Kryski, palatinides Masoviae ⁶⁵

Florianus Kryski, tribunus Zacroczimensis
ex districtu Vissegradensi

Nicolaus Wilkanowski

Iacobus Pilchowski
ex districtu Ciechanoviensi

Franciscus Krasieński, iudex Ciechanoviensis ⁶⁶

Petrus Niszczycki, capitaneus Przasnensis ⁶⁷
ex districtu Rozanensi

Ioannes Podoski, capitaneus Rozanensis

Laurentius Przeradowski
ex districtu Lomzensi

Ioannes Zamojski, [podczaszy łomżyński] ⁶⁸

Ioannes Grodzicki, [sekretarz królewski] ⁶⁹
ex districtu Livensi

Stanislaus Zaliwski, iudex Livensis ⁷⁰

⁶¹ Codex, p. 239.

⁶² Wojciech Ręczajski h. Rogala. Rotmistrz w kampaniach moskiewskich Stefana Batorego, kaszt. warszawski 1581. Paprocki, p. 655; AGAD, ASK, Rach. sejmowe nr 32 k. 93.

⁶³ Stanisław Uchański h. Radwan, syn Arnolfa, kaszt. rawski 21 I 1591. Zm. na przełomie 1592/93. T. Wierzbowski, *Uchanciana*, t. V, Warszawa 1895.

⁶⁴ Codex, p. 239.

⁶⁵ Wojciech Kryski, syn Stanisława woj. mazowieckiego, brat Feliksa, kaszt. sierpocki 1609, raciański 1613, płocki ok. 1614, zm. w 1616 r. Biogram: oprac. A. Przyboś, PSB t. XV.

⁶⁶ Franciszek Krasieński, h. Ślepowron, syn Andrzeja sędziego z. ciechanowskiego. Najpierw wojski różański, następnie sędzia z. ciechanowski, kaszt. ciechanowski 1591, marszałek Trybunału koronnego 1591. Zm. w 1603 r.

⁶⁷ W owym czasie działa dwu Piotrów Niszczyckich pochodzących z tej samej rodziny Niszczyckich h. Prawdzic. Jeden w owym czasie kaszt. bełski w późniejszym czasie wojewoda bełski, drugi starosta przasnyski.

⁶⁸ Jan Zamojski h. Grzymała, sekretarz królewski. Pochodził zupełnie z innej rodziny aniżeli słynny kanclerz Jan Zamojski.

⁶⁹ Codex, p. 239. Był poborcą w powiecie łomżyńskim z sejmu 1589 r. V.L. II, p. 1315.

⁷⁰ W akcie transakcji będzińskiej imię tego posła zgodne z podstawą wydania. Natomiast w konstytucjach sejmowych występuje Michał Zaliwski delegowany do korektury praw na sejmie 1589 r. Jest to zapewne pomyłka powtórzona następnie przez Niesieckiego. V. L. II, p. 1271. Codex, p. 239.

Adrianus Dobrzyński

ex districtu Nurensi

[Mikołaj] Laskowski ⁷¹

Felix Obrzycki

ex palatinatu Podlachiae

Arnolphus Chlebowicz, vexillifer Drohicensis ⁷²

Ioannes Wodyński, pocillator Drohicensis

Casparus Dembiński, succamerarius Mielnicensis ⁷³

Bartholomeus Grot, tribunus Mielnicensis

Petrus Pietkowski (Piętkowski), notarius Bielscensis

Nicodemus Jałbrzyk Wyszynski ⁷⁴

ex palatinatu Ravensi

Spytek Załuski, [podkomorzy rawski] ⁷⁵

Ioannes Krasnowski

Stanislaus Plichta, dapifer Sochaczoviensis

Ioannes Pudłowski, [wojski sochaczewski] ⁷⁶

Ioannes Ciechomski, iudex Gostinensis

Paulus Ciechomski, [podstoli gostyński] ⁷⁷

ex palatinatu Braclaviensi

Laurentius Piesoczyński, succamerarius Braclaviensis

Nicolaus Mikuliński, notarius Terrestris Braclaviensis

ex palatinatu Culmensi ⁷⁸

Mathias Konopacki, succamerarius Culmensis ⁷⁹

Ioannes Plemęcki

Daniel Plemęcki

ex palatinatu Marienburgensi

⁷¹ Codex, l.c.

⁷² Ibidem, błędnie pocillator.

⁷³ Dembiński Kasper, h. Rawicz, syn kanclerza w. kor. Walentego. Był dworzanim Henryka Walezego i Stefana Batorego. Jako rotmistrz brał udział w wyprawie 1580 r. Mimo swych związków z Podlasiem (przez małżeństwo z Maryną Iwanówną Kopciówną) nie zerwał z Małopolską. Sejmik krakowski wybierał go posłem w 1590, 1603, 1604, 1606 r. Zm. w 1620 r. A. Tomczak, *Walenty Dembiński kanclerz egzekucji (1504 - 1584)*, Toruń 1963, s. 99, 107, 108, 133, 143.

⁷⁴ Według aktu transakcji będzińskiej posłami z woj. podlaskiego byli także Andrzej Jałbrzyk Wyszynski, wojski drohicki, Stanisław Łoknicki, sekretarz królewski oraz nie Nikodem lecz Mikołaj Jałbrzyk Wyszynski. Co do imienia ostatniego z delegatów jest to zapewne pomyłka, lub Nikodem (tak nazywany też w konstytucjach) używał i drugiego imienia Nicolaus. V.L. II, p. 1259, 1315. Codex, p. 239.

⁷⁵ Ibidem, poseł ten nie wymieniony.

⁷⁶ Ibidem, p. 239.

⁷⁷ Z tym tytułem wymieniony jako poborca w powiecie gostyńskim z sejmu 1589. V. L. II, p. 1362.

⁷⁸ Na akcie transakcji będzińskiej z województwa chełmińskiego tylko 2 posłów, brak Daniela Plemęckiego.

⁷⁹ Maciej Konopacki h. własnego, syn Jana kaszt. chełmińskiego. Podkomorzy chełmiński 1588, starosta grudziądzki 1603, woj. chełmiński 1605. Następnie przyjął święcenia kapłańskie i w 1611 r. został biskupem chełmińskim. Zm. w 1613 r. Biogram: oprac. J. Małecki, PSB t. XIII.

Georgius [Zaliński], iudex Marienburgensis⁸⁰
ex palatinatu Pomeraniae

Ioannes Szorc, succamerarius Marienburgensis⁸¹

Georgius Kliński

[Mathias]⁸² Niewieściński

[Krzysztof]⁸³ Konarski

[Reinhold] Krokowski⁸⁴

Iosua Janowicz (Janwicz)

Stanislaus Kostka, palatinides Pomeraniae⁸⁵

⁸⁰ W podstawie błędne Baliński, bo sędzią malborskim był w tym czasie Jerzy Zaliński, h. Poraj.

⁸¹ Według aktu transakcji będziejskiej, Jan Szorc (w podstawie wydania zaliczony do posłów woj. pomorskiego) był posłem z województwa malborskiego.

⁸² Codex, p. 239.

⁸³ Ibidem.

⁸⁴ Reinhold Krokowski, h. własnego (1536 - 1599), syn Jerzego ławnika ziemskiego puckiego. Pochodził z rodziny frankońskiej osiadłej w XIII w. na Pomorzu. Znany żołnierz i dowódca na służbie obcych książąt w latach 1552 - 1559 a także i później, pułkownik wojsk hugenockich, 1569 r. Luteranin. Biogram: oprac. M. Sławoszewska, PSB t. XV; Codex, l.c.

⁸⁵ Stanisław Kostka, h. Dąbrowa (ok. 1550 - 1602) syn Krzysztofa woj. pomorskiego. Po studiach wrócił do kraju w 1575 r. Po elekcji Zygmunta III został jego dworzaninem. W 1590 r. dostał ekonomię malborską. Od 1591 r. pełnił funkcję podskarbiego pruskiego, ale dopiero 1598 r. został na tym urzędzie zatwierdzony. Biogram. oprac. A. Tomczak, PSB t. XIV.

